

HVORFOR HAR FELLESORDNINGEN FOR AFP EGNE REGLER FOR ARBEIDSTAKERE SOM ER ANSATT I NORSK BEDRIFT, MEN SOM ARBEIDER I UTLANDET?

1. Generelt om AFP

AFP (avtalefestet pensjon) i privat sektor er en pensjonsordning som er nedfelt i tariffavtale med AFP-bilag. For å omfattes av AFP-ordningen må man derfor arbeide i et foretak som er bundet av en tariffavtale som omfatter AFP. I tillegg må man oppfylle vilkårene for å få innvilget AFP.

Vilkårene for å få innvilget ny AFP følger både av AFP-tilskottsloven (lov om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor) av 2010 og av AFP-vedtektene. Fordi AFP-ordningen blir finansiert med en tredjedels statstilskudd har lovgiver vedtatt vilkår for tilskudd. Vilkår for å få innvilget AFP finnes derfor både i loven og i vedtektene.

AFP-vedtektene sendes på høring og godkjennes av departementet før de trer i kraft. Når det gjelder AFP-tilskottsloven er denne vedtatt og trådt i kraft på ordinær måte. Det er Arbeids- og sosialdepartementet som tolker vilkårene i AFP-tilskottsloven.

For å omfattes av AFP-ordningen må arbeidstakere både være ansatt og reelle arbeidstakere i det norske foretaket. Dette innebærer at det ikke er tilstrekkelig å være ansatt. I tillegg må arbeidstakere rent faktisk utføre arbeidet i det foretaket de er ansatt, jf. vedtektene § 3-2 (1). Vedtektene om utestasjonering er således en unntaksregel (arbeidstakerne utfører arbeidet i utlandet) og sidestiller arbeidstakere som arbeider i utlandet med ansatte som arbeider i Norge.

Det presiseres at denne redegjørelsen kun har til hensikt å gi en generell innføring i vedtektene om utestasjonering. Det er en rekke andre vilkår som må oppfylles i forbindelse med en søknad om AFP og som ikke vil kommenteres nærmere her.

2. Vedtekter om utestasjonering

Bakgrunnen for innføringen av egne regler for utestasjonerte arbeidstakere var ønsket om å inkludere arbeidstakere som var ansatt i norske foretak med AFP-ordning, men som etter avtale med arbeidsgiver, arbeidet i utlandet. Vedtekter om utestasjonerte arbeidstakere trådte i kraft 26. januar 2012.

Arbeidstakere som før vedtektsendringen arbeidet i utlandet i ansiennitetsperiodene falt som hovedregel utenfor ordningen. Dette til tross for at de var ansatt i norsk foretak med tariffavtale med AFP-bilag. Årsaken til dette er tariffavtalenes rekkevidde og kravet om at arbeidstakere må være ansatt og reelle arbeidstakere i Norge.

3. Nærmere om vilkårene for utestasjonerte arbeidstakere

For at arbeidstakere som er ansatt i et norsk foretak, men som etter avtale med arbeidsgiver skal arbeide/arbeider i utlandet skal omfattes av AFP-ordningen, må foretaket søke om at arbeidstakerne omfattes, jf. AFP-vedtektene §§ 2-6 (11) og (12). Det er et vilkår at foretaket aksepterer de økonomiske betingelser og sender kvartalsvise lister til Fellesordningen. Listen skal tjene som dokumentasjon på hvilke arbeidstakere som omfattes av unntaket for utestasjonerte.

Foretaket må derfor ha søkt og fått innvilget søknad om at arbeidstakere i ovennevnte situasjon er omfattet av ordningen. Søknad er utformet som en inneståelseserklæring. Foretaket søker om utestasjonering ved blant annet å innstå for at utestasjonerte arbeidstakere er utestasjonert ihht. AFP-vedtektene §§ 2-6 (11) og/eller (12).

3.1. Nærmere om vilkårene for at foretaket skal få innvilget søknad om at arbeidstakere som er ansatt i foretaket, men som etter avtale med arbeidsgiver arbeider i utlandet, skal omfattes av AFP-ordningen.

En søknad etter § 2-6 (11) skal som hovedregel innvilges dersom foretaket (arbeidsgiver) som søker har arbeidstakere som etter avtale med arbeidsgiver arbeider i utlandet i datterselskap, annet konsernselskap, filial, fast driftssted eller annen konsernenhet. Foretaket må bekrefte i søknaden at vilkårene i bestemmelsen er oppfylt.

En søknad etter § 2-6 (12) skal som hovedregel innvilges dersom foretaket skal sende arbeidstakere til utlandet for en etablering utenfor konsernet. Bytte av arbeidstakere/nye arbeidstakere på omsøkt sted føres kun på den kvartalsvise listen over utestasjonerte arbeidstakere.

Foretak kan søke etter én eller begge bestemmelser i samme inneståelseserklæring/søknadsskjema.

Fellesordningen har et ansvar for at vilkårene for utestasjonerte arbeidstakere er oppfylt. Fellesordningen kan derfor stille ytterligere vilkår. Fellesordningen vil foreta rutinemessig kontroll av søknadene. Oppdages det brudd på regelverket medfører dette at samtlige AFP-søknader fra arbeidstakere i foretaket gjennomgås. Oppdages det feilinnvilgede søknader vil AFP-utbetalingene stanses og det vil kunne kreves tilbakebetaling av feilutbetalt AFP i henhold til regelverket.

3.1.1. Ikrafttredden av nye regler

Adgangen til å åpne for at utestasjonerte arbeidstakere ble omfattet av AFP-rettigheter ble gjort gjeldende med virkning fra 26. januar 2012. Samtidig ble det gitt en overgangsregel for å søke for arbeidstakere som tidligere hadde utestasjoningsopphold. Fristen for slik søknad utløp 31.5.2012.

3.2. Nærmere om vilkår for søknad om AFP for arbeidstakere som etter avtale med arbeidsgiver har arbeidet i utlandet.

Forutsetningen for at utstasjonerte arbeidstakere skal kunne få AFP er at foretaket har fått innvilget søknad etter § 2-6 (11) til (13), jf. vedtektene § 3-2 (7) bokstav a.

Det vil derfor bli kontrollert om arbeidstaker som har vært utestasjonert har vært omfattet av den kvartalsvise listen som etter søknaden skal innsendes.

For å kontrollere at vilkårene for AFP er tilstede kreves det i hovedsak følgende dokumentasjon:

1. Arbeidsavtalen som regulerer varigheten av arbeidet i utlandet.
2. Vedtak fra NAV som viser medlemskap i folketrygdens pensjondel.
3. Lønns slipper for tre måneder umiddelbart etter avsluttet utestasjoningsopphold.
4. Forhåndsavtale som regulerer eventuell ferie ut over lovens regler.

I forbindelse med vilkåret om 3-månedersperioden etter avsluttet utestasjonering er det åpnet for avvikling av lovpålagt ferie, samt legeerklært sykdom, og permittering. Det samme gjelder ferie utover lovens regler dersom feriefritiden er avtalt i arbeidsavtalen før arbeidet i utlandet tok til. For øvrig tolkes bestemmelsen slik at korte opphold i forbindelse med den praktiske gjennomføringen ved tilbakekomsten til Norge i 3-månedersperioden aksepteres.

For øvrig må arbeidstaker i ansiennitetsperiodene ha vært medlem av folketrygdens pensjonsdel enten etter reglene om pliktig medlemskap etter folketrygdloven § 2-8 første ledd bokstav a, eller annet ledd om frivillig medlemskap, jf. § 3-2 (7) bokstav d.

Arbeidstakere får ikke godskrevet tjenestetid og ansiennitet dersom bedriften ikke har oppfylt plikten til å sende inn oppdaterte lister over utestasjonerte arbeidstakere, jf. vedtektene § 3-2 (7) bokstav f. Det understrekes at Fellesordningen også må ha mottatt særskilt premie fra foretaket beregnet for arbeidstakeren etter reglene i § 2-13 (8).

For nærmere informasjon se vår internettside www.afp.no.

Kontakt oss:

E-post: info@afpslv.no

Telefon: 22 98 9800